

vestuaris apropiats. Els músics no podran actuar en mànigues de camisa despreocupadament sinó en correcta formació, vestits impecablement i amb un somriure als llavis. [...]. Uns nous horitzons s'han obert. Ha començat a fer els primers passos l'escenografia de la radiotelevisió, i un profús exèrcit de tècnics s'està formant ¿Qui pot assenyalar barreres en el futur a una tan meravellós exponent de la ciència com és la transmissió de la imatge per mitjà de les ones?». ²⁹

El present, és clar, que no té ja fronteres, però el *look* televisiu serà el que imposarà les seves lleis en aquesta nova geografia de imatges i sons:

“L'estètica tindrà una importància tan capital com una veu exquisida o una fonètica perfecta. I si no que ho diguin a Ràdio-City. La N.B.C., per a la seva instal·lació de radiotelevisió, està cercant desesperadament una “teleanunciadora”, però, com que per a exercir aquest càrrec calen qualitats especialíssimes, aquesta tasca és gairebé gegantina. La candidata ha d'ésser bella, en el sentit comú de la paraula, però ha de tenir trets perfectament regulars. La seva barba, la boca, el nas, els ulls, les celles, han d'ésser de proporcions harmonioses. El seu rostre ha de posseir un oval allargat d'acord amb les proporcions rectangulars del llenç de la televisió. I com si això no fos suficient, són indispensables també a la candidata una veu radiogènica i, en fi, capacitat teatral per a poder suplir, en cas de necessitat, una actriu absent. Ara vosaltres digueu...”. ³⁰

Doncs una altra de les preguntes claus és... “Serà un cop mortal: la radiotelevisió per als espectacles?”. De fet, aquesta resposta ja s'anticipava a Londres on estaven elaborant “Uns films de preparació especial, que seran retransmesos a totes les llars que tinguin aparell receptor de radiotelevisió. Els seus creadors confien que tots els números dels programes de les emissores seran substituïts per diversos films d'aquests”. ³¹ El cine al televisor de casa. Aquest és el futur més immediat que tothom veu. Josep Maria Francès, ³² l'articulista estrella a *La Humanitat* té clar en quin demà li tocarà viure:

²⁹ GONZÁLEZ, R. “La radiotelevisió produirà un gran canvi”. *Última Hora* [Barcelona] (16 de gener de 1936), p. 5.

³⁰ “Per actuar a la ràdio caldrà ésser bella...”. *Última Hora* [Barcelona] (10 d'abril de 1936), p. 3.

³¹ “Films per a la radiotelevisió”. *Última Hora* [Barcelona] (16 d'abril de 1936), p. 6.

³² Francès (1891-1966), Periodista, escriptor, dramaturg, promotor cultural... Escriví a *La Nau*, però a *La Humanitat*, durant els anys trenta, es on va desenvolupar la seva principal carrera periodística dirigint la pàgina literària i sent articulista de la popular columna “Focs de Bengala”. Fou un d'aquells periodistes que ja als anys vint retrata la mala vida d'aquella Barcelona, n'és paradigma la seva novel·la *La rossa del*

“El planeta terra, totalment habitat per una generació absolutament intel·ligent, la superfície dels continents coberta de jardins frondosos, on l'home portarà una vida racional i sintètica, viurà del treball de les màquines que ho faran tot; viatjarà a velocitats fantàstiques en avions imperfectibles; assistirà, de casa estant, a tot el que esdevingui pel món per mitjà de la televisió, conversant i discutint sobre temes filosòfics – no hi haurà res més que l'encaparrar- amb ciutadans de l'altra part del món, emprant micròfons ultrasensibles...”. ³³

No pot ser d'una altra manera: de la televisió se n'experimenta, se'n parla, es veu a la premsa i també, i molt, al cinema. En les pel·lícules futuristes d'aquells anys el nou mitjà hi és molt present. Per exemple, si travessem *The Tunnel* ³⁴. Una pel·lícula que mostra com havia de ser el dia de demà, a cavall dels anys 1940 i 1960, i que relata la construcció d'un túnel transatlàntic entre Londres i Nova York. Estem en una societat moderna, on els avions volen per l'estratosfera, travessen l'espai, aterren als terrats i terrasses... “I estem segurs que aquesta pel·lícula del futur, en què el transport aeri s'haurà fet universal, i el túnel de Nova York a Londres serà un fet gràcies a la invenció del perforador de ràdio, en que la televisió haurà substituït el telèfon pertot arreu, plaurà a la generació actual... i possiblement molts de nosaltres arribarem a veure algunes d'aquestes meravelles que ara es troben en el germen”. ³⁵

Però ficció i realitat s'estan emmirallant. *Última Hora* publicava el 1935 “El veritable estat de la radiotelevisió”. ³⁶ Una informació, amb mapa inclòs, molt il·lustrativa de la geografia televisiva Europea. Mirem-lo...

A Alemanya i Anglaterra ja hi ha emissores que funcionen amb regularitat. A França, Itàlia i Àustria hi ha serveis experimentals amb més o menys regularitat. I a Txecoslovàquia, Rússia i Catalunya... aviat començaran les emissions experimentals. Però el present i el futur televisiu del país es van desendollar de cop el juliol de 1936. Així, la imatge real i televisiva del país es va esfumar.

mal pèl, ambientada als barris baixos. *Vegeu*, FRANCÈS, J.M. *La rossa del mal pèl*. Barcelona: Lux, 1929. Durant la Guerra Civil mostra un clar compromís amb la cultura catalana i promougué els “Monitors de Cultura Popular” i el “Casal de la cultura”. S'exilià a Mèxic.

³³ FRANCÈS, J.M. “Edat d'or, bé, però de quin?”. *La Humanitat* [Barcelona] (1 de desembre de 1931), p. 6.

³⁴ Aquí es va traduir com *El túnel transatlàntic*. *The Tunnel* (també *The transatlantic tunnel*) és un film anglès de 1935 dirigit per Maurice Elvy, i entre els seus principals protagonistes hi ha el popular, aleshores, Richard Dix, Madge Evans i Helen Vinson.

³⁵ “El futurisme en el cinema. És un film que es desenvolupa entre els anys 1940 i 1960”. *La Rambla* [Barcelona] (27 de maig de 1936), p. 8.

³⁶ GONZÁLEZ, R. “El veritable estat de la radiotelevisió”. *Última Hora* [Barcelona] (26 de novembre de 1935), p. 7.